

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Bevaringen af bygninger er et vigtigt element i opbygningen af et omfattende og rigt kulturmiljø. Men beskyttelsen mod nedrivning af netop disse bygninger er ikke særlig stor. Nedrivning er imidlertid en uigenkaldelig handling og har som følge heraf ofte påkaldt sig omfattende protester. Kortlægning af bevaringsværdige bygninger er et godt initiativ. Men erfaringen viser, at kortlægning i sig selv ikke sikrer bygningsbevarelse. Enhedslisten ønsker med beslutningsforslaget at sikre gennemførelsen af en lovgivning, der i langt højere grad beskytter Danmarks ca. 300.000 bevaringsværdige bygninger mod nedrivning.

I 1990 afgav det såkaldte Bygningskulturudvalg betænkning nr. 1198 om »Bygningsbevaring«. Betænkningen konkluderer, »at en forstærket indsats på bygningsbevaringsområdet især skal være rettet mod de bevaringsværdige bygninger« (frem for de fredede), samt »at visse justeringer af den danske lovgivning er nødvendige for at fremme en enklere administration og for yderligere at styrke bevaringshensynene«.

Betænkningen indeholder en række konkrete forslag til, hvorledes denne styrkelse kan gennemføres. Blandt forslagene indgår en forbedring af de økonomiske rammer for bygningsbevaring, herunder følgende forslag:

- Kommunale bevaringsfonde oprettes. Staten og kommunerne støtter fondene økonomisk.
- Ejere af bevaringsværdige bygninger fritages for betaling af indkomstskat af modtagne økonomiske tilskud til istandsættelses- og restaureringsarbejder.
- Statens Bygningsfredningsfond styrker sin indsats over for de bevaringsværdige bygninger.

I november 1995 afgav miljø- og energiministeren en redegørelse til Folketinget om kulturmiljøområdet (redegørelse nr. R 4). Folketinget havde den 17. januar 1996 en debat om redegørelsen (Folketingets forhandling, 1995-96, s. 2813). Redegørelsen inde-

holdt bl.a. en række forslag til en øget indsats for de bevaringsværdige bygninger:

- Grundlaget for en øget folkelig inddragelse skal styrkes og forbedres - f.eks. ved etablering af regionale faglige råd, der kan rådgive i kulturmiljøspørgsmål.
- Det må overvejes, om bevaringssynsvinklen skal understreges ved revisionen af kommuneplanerne.
- I kommuneatlasarbejdet (. . .) bør der ske en ændret arbejds- og udgiftsdeling mellem stat og kommune, og der skal oprettes lokale bevaringsfonde, der kan yde økonomisk støtte til bevaringsværdige bygninger.

Enhedslisten ønsker med dette beslutningsforslag at skabe opbakning til en nødvendig yderligere indsats. Forslagsstillerne mener således, at der er behov for såvel en række ændringer i planlovgivningens regler om lokalplaner og i bygningsfredningsloven, som forslagsstillerne gerne ser udvidet til en »frednings- og bevaringslov«.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Ad A, 1

For at demokratisere lokalplanlægningsprocessen yderligere ønsker Enhedslisten, at det netop indførte princip i landsplanlægningen om beskrivelse af alternative udviklingsmuligheder videreføres til også at omfatte lokalplanforslag. Heri ligger, at når der fremsættes lokalplanforslag, der indebærer nedrivning af en bevaringsværdig bygning, skal den alternative løsning - en bevarende renovering - belyses og offentliggøres som led i høringsprocessen.

De eksisterende regler for høringsproceduren medfører, at borgerne kun får forelagt ét konkret løsningsforslag, når en bevaringsværdig bygning planlægges nedrevet af kommunen. Den alternative mulighed - bevaring - beskrives ikke nærmere i høringsmateriale. Denne »fait accompli«-procedure gør det vanskeligt for borgerne at forholde sig til andre løsninger end kommunens valgte og endnu vanskeligere at argumentere herfor.